

Οικονομικός Αλφαριθμητισμός
για Παιδιά

Οι περιπέτειες του Ροβινσώνα
— ΒΙΒΛΙΟ 2

Ο Ροβινσώνας και ο Παρασκευάς

Η συνέχεια της ιστορίας «Το δίχτυ του Ροβινσώνα»

Οικονομικός Αλφαριθμητισμός
για Παιδιά

6-9 ΕΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο Ροβινσώνας και ο Παρασκευάς

Η συνέχεια της ιστορίας «Το δίχτυ του
Ροβινσώνα»

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο Ροβινσώνας, ένας ναυτικός που ζει σε ένα νησί
και ψαρεύει με το δίχτυ του

Ο Παρασκευάς, ένας θαρραλέος θαλασσοπόρος
από ένα μακρινό νησί, που σκαρφαλώνει στους
φοίνικες σαν σκιουράκι

Ο Ζαχαρίας, ο φλύαρος πράσινος παπαγάλος με
το κόκκινο κεφάλι

Τι γίνεται όταν δύο φίλοι είναι καλοί σε διαφορετικά πράγματα; Ο Ροβινσώνας πιάνει ψάρια με το δίχτυ του. Ο Παρασκευάς σκαρφαλώνει στους πιο ψηλούς φοίνικες. Μήπως μαζί μπορούν να έχουν περισσότερα απ' όσα θα είχε ο καθένας μόνος του;

Θυμάστε τον Ροβινσώνα και τον Ζαχαρία από «Το δίχτυ του Ροβινσώνα»; Ένα πρωί, στο νησί τους φτάνει ένας καινούργιος φίλος. Η ιστορία είναι φανταστική, όμως αυτό που ανακαλύπτουν ισχύει για όλους μας.

ΕΝΑ ΠΡΩΙ, ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ένα πανί στον ορίζοντα

Ένα πρωί, ο Ζαχαρίας κρώζει από τον ώμο του Ροβινσώνα: «Πανί! Πανί στον ορίζοντα!» Ένα στενό κανό, με ένα μακρύ ξύλο στο πλάι για να μην αναποδογυρίζει, πλησιάζει την ακτή. Το κατάρτι του έχει σπάσει και το πανί του έχει πέσει.

Ένας νεαρός πηδά στα ρηχά και τραβά το κανό προς την άμμο. «Γεια σας! Με λένε Παρασκευά. Έρχομαι από ένα νησί πέρα από τον ορίζοντα. Ο αέρας μου έσπασε το κατάρτι. Μπορώ να μείνω λίγο, ώσπου να το φτιάξω;» «Φυσικά!» λέει ο Ροβινσώνας. «Έλα να φάμε μαζί.»

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΜΕΡΕΣ

Η μέρα του Ροβινσώνα

Τις πρώτες μέρες, ο καθένας φροντίζει μόνος του το φαγητό του. Το πρωί ο Ροβινσώνας ρίχνει το δίκτυο του στη θάλασσα και πιάνει έξι ψάρια. Το απόγευμα θέλει και καρύδες, και πάει να σκαρφαλώσει σε έναν ψηλό φοίνικα.

Ανεβαίνει λίγο... και γλιστράει! Ανεβαίνει ξανά... και ξαναγλιστράει, ενώ το καπέλο του πετάει στον αέρα. Ο Ζαχαρίας κρύβει τα γέλια του πίσω από το φτερό του. Ως το βράδυ, ο Ροβινσώνας έχει μαζέψει μόνο μία καρύδα. «Έξι ψάρια και μία καρύδα», αναστενάζει.

ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΜΕΡΑ

Η μέρα του Παρασκευά

Ο Παρασκευάς ψαρεύει το πρωί με το ξύλινο καμάκι του. Τα ψάρια όμως είναι γρήγορα, και ως το μεσημέρι πιάνει τρία. Το απόγευμα δένει μια θηλιά από σχοινί γύρω από τα πόδια του και... ζουπ! Ανεβαίνει ως την κορυφή του φοίνικα σαν σκιουράκι.

Η μία καρύδα πέφτει μετά την άλλη: γκουπ, γκουπ, γκουπ! Ο Ροβινσώνας κοιτάζει με ανοιχτό στόμα. Ως το βράδυ, ο Παρασκευάς έχει μαζέψει εννιά καρύδες. «Τρία ψάρια και εννιά καρύδες», λέει. «Τα ψάρια σας είναι πολύ γρήγορα για μένα!»

ΤΟ ΙΔΙΟ ΒΡΑΔΥ

Ο Ζαχαρίας μετράει

Το βράδυ, δίπλα στη φωτιά, ο Ζαχαρίας απλώνει δύο μεγάλα φύλλα στην άμμο. Στο ένα βάζει τα ψάρια και την καρύδα του Ροβινσώνα. Στο άλλο, τα ψάρια και τις καρύδες του Παρασκευά. «Έξι ψάρια και μία καρύδα εδώ. Τρία ψάρια και εννιά καρύδες εκεί», μετράει σαν δάσκαλος.

«Ο Ροβινσώνας είναι καλός στο ψάρεμα, κι ο Παρασκευάς στο σκαρφάλωμα», λέει ο Ζαχαρίας. «Τότε γιατί κάνει ο καθένας τα πάντα μόνος του;» Ο Παρασκευάς σηκώνει το δάχτυλο: «Έχω μια ιδέα! Αύριο εσύ θα ψαρεύεις όλη μέρα, κι εγώ θα σκαρφαλώνω όλη μέρα. Το βράδυ θα δούμε τι θα έχουμε.»

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

Ο καθένας σε αυτό που ξέρει

Την επόμενη μέρα, ο Ροβινσώνας δεν ανεβαίνει σε κανέναν φοίνικα. Ρίχνει το δίκτυο του το πρωί και ξανά το απόγευμα, και πιάνει δώδεκα ψάρια!

Ο Παρασκευάς δεν πιάνει καθόλου το καμάκι του. Σκαρφαλώνει όλη μέρα από φοίνικα σε φοίνικα, και το μεγάλο καλάθι γεμίζει: δεκαοχτώ καρύδες! Ο Ζαχαρίας πετά γύρω από τις κορυφές και του δείχνει με το φτερό του ποιες καρύδες είναι έτοιμες να πέσουν.

ΤΟ ΣΟΥΡΟΥΠΟ

Η μεγάλη ανταλλαγή

Το σούρουπο κοιτάζουν τον σωρό τους: δώδεκα ψάρια και δεκαοχτώ καρύδες! Όταν ο καθένας τα έκανε όλα μόνος του, είχαν μαζί μόνο εννιά ψάρια και δέκα καρύδες. «Ας ανταλλάξουμε», λέει ο Ροβινσώνας. «Σου δίνω έξι ψάρια, κι εσύ μου δίνεις εννιά καρύδες. Θέλεις;» «Θέλω!» λέει ο Παρασκευάς, και δίνουν τα χέρια.

Τώρα ο καθένας έχει έξι ψάρια και εννιά καρύδες. Ο Ροβινσώνας είχε μόνο μία καρύδα, και τώρα έχει εννιά! Ο Παρασκευάς είχε τρία ψάρια, και τώρα έχει έξι! Κανείς δεν έχασε τίποτα, και οι δύο έχουν περισσότερα από πριν. «Μαγικό!» κρώζει ο Ζαχαρίας. «Δεν είναι μαγικό», γελά ο Παρασκευάς. «Ο καθένας έκανε αυτό που ξέρει καλύτερα.»

ΕΝΑ ΠΡΩΙ

«Όχι, ευχαριστώ!»

Ένα πρωί, ο Ροβινσώνας έχει όρεξη για πλάκα. Κρατά ένα ψάρι από την ουρά και λέει: «Παρασκευά, σου δίνω αυτό το ένα ψάρι για όλο σου το καλάθι με τις καρύδες!»

Ο Παρασκευάς βάζει τα γέλια. «Όχι, ευχαριστώ! Για ένα ψάρι δε δίνω ολόκληρο καλάθι.» Ο Ζαχαρίας γελά τόσο, που κοντεύει να πέσει από το κλαδί. «Έτσι είναι», λέει ο Ροβινσώνας. «Μια ανταλλαγή γίνεται μόνο όταν τη θέλουμε και οι δύο. Αν ο ένας πει όχι, δε γίνεται.» Και στο τέλος συμφωνούν όπως πριν: έξι ψάρια για εννιά καρύδες.

ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΝΙΚΩΝ

Καλύτερος και στα δύο

Έρθε η ώρα να φτιάξουν το κανό του Παρασκευά. Χρειάζονται ένα καινούργιο κατάρτι από έναν ίσιο κορμό, και πολύ σχοινί για το πανί. Κάθονται στη σκιά και στρίβουν ίνες καρύδας για να γίνουν σχοινί, όπως έκανε ο Ροβινσώνας για το δίχτυ του.

Σε λίγο, μπροστά στον Παρασκευά υπάρχει πολύ σχοινί, ενώ μπροστά στον Ροβινσώνα μόνο ένα μικρό κουλούρι. Ο Ροβινσώνας ξύνει το κεφάλι του. «Είσαι καλύτερος και στο σχοινί; Και στο σκάλισμα του ξύλου είσαι πολύ καλύτερος από μένα. Τότε εγώ τι να κάνω;» Ο Ζαχαρίας γέρνει το κεφάλι του και κοιτάζει το ένα κουλούρι και μετά το άλλο.

ΜΕΡΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΡΑ

Το καινούργιο κατάρτι

«Στο σχοινί είμαι λίγο καλύτερος από σένα», λέει ο Παρασκευάς. «Στο σκάλισμα όμως είμαι πολύ, πολύ καλύτερος. Αν κάνω και τα δύο μόνος μου, θα αργήσουμε πολύ. Αν εσύ στρίβεις σχοινί κι εγώ σκαλίζω το κατάρτι, θα τελειώσουμε πολύ πιο γρήγορα!»

Κι έτσι κάνουν. Ο Παρασκευάς πελεκάει τον κορμό με το πέτρινο τσεκουράκι του, και τα ροκανίδια πέφτουν στην άμμο. Ο Ροβινσώνας στρίβει σχοινί, και ο Ζαχαρίας κρατά την άκρη του με το ράμφος, για να μένει ίσιο. Μέρα με τη μέρα, το κατάρτι γίνεται πιο λείο και το σχοινί πιο μακρύ.

ΜΙΑ ΗΛΙΟΛΟΥΣΤΗ ΜΕΡΑ

Ελεύθερος να φύγει

Μια ηλιόλουστη μέρα, το κανό είναι έτοιμο, με καινούργιο κατάρτι και γερό σχοινί. Βγαίνουν για δοκιμή γύρω από το νησί. Ο Παρασκευάς κάθεται πίσω και κατευθύνει με το κουπί, ο Ροβινσώνας κουνάει το καπέλο του, και ο Ζαχαρίας κάθεται ψηλά στο πανί.

Όταν γυρίζουν, ο Ροβινσώνας ρωτά λίγο λυπημένος: «Τώρα θα φύγεις;» Ο Παρασκευάς χαμογελά. «Είμαι ελεύθερος να φύγω όποτε θέλω. Θα μείνω όμως ακόμη λίγο. Μαζί έχουμε περισσότερα ψάρια, περισσότερες καρύδες και περισσότερη πλάκα!»

ΤΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΑ

Ο ένας μαθαίνει από τον άλλον

Επειδή ο καθένας κάνει αυτό που ξέρει καλύτερα, τελειώνουν τη δουλειά πιο νωρίς, και τα απογεύματά τους περισεύει χρόνος. Ο Ροβινσώνας δείχνει στον Παρασκευά πώς δένονται οι κόμπι του διχτυού. «Κόμπο κόμπο, τρυπούλα την τρυπούλα», λέει.

Ύστερα ο Παρασκευάς κρεμά μια θηλιά σε έναν χαμηλό, γερό φοίνικα. «Αύριο θα σου μάθω να σκαρφαλώνεις», λέει. Ο Ζαχαρίας κάθεται πάνω στον κορμό και γελά: «Αυτό θέλω να το δω!» Γελά κι ο Ροβινσώνας: «Πάντως εσύ θα είσαι πάντα ο καλύτερος σκαρφαλωτής του νησιού!»

ΕΝΑ ΒΡΑΔΥ ΜΕ ΦΕΓΓΑΡΙ

Γιορτή με το φεγγάρι

Ένα βράδυ με φεγγάρι κάνουν γιορτή στην παραλία: ψάρια στη φωτιά, δροσερό νερό καρύδας, και μπανάνες για τον Ζαχαρία. Ο Ροβινσώνας και ο Παρασκευάς τσουγκρίζουν τις καρύδες τους. «Στην υγεία του καλύτερου ψαρά!» «Στην υγεία του καλύτερου σκαρφαλωτή!»

Ο Παρασκευάς δείχνει μακριά, πέρα από τη θάλασσα. «Στο νησί μου ζουν πολλοί άνθρωποι, κι ο καθένας είναι καλός σε κάτι άλλο: ο ένας φτιάχνει πήλινα κανάτια, ο άλλος πλέκει ψάθες, ο άλλος χτίζει βάρκες. Θέλετε να έρθετε μαζί μου;» Ο Ζαχαρίας ανοίγει τα φτερά του: «Τόσοι φίλοι; Φανταστείτε πόσες ανταλλαγές!» Και γελούν και οι τρεις κάτω από το φεγγάρι.

Τέλος

Το δίδαγμα

Ο Ροβινσώνας και ο Παρασκευάς δεν ήταν καλοί στα ίδια πράγματα. Όταν ο καθένας τα έκανε όλα μόνος του, είχαν μαζί εννιά ψάρια και δέκα καρύδες. Όταν ο καθένας έκανε αυτό που ήξερε καλύτερα, είχαν δώδεκα ψάρια και δεκαοχτώ καρύδες. Ύστερα αντάλλαξαν, και είχαν και οι δύο περισσότερα από πριν.

Η ανταλλαγή έγινε επειδή την ήθελαν και οι δύο. Κανείς δεν τους ανάγκασε, και ο καθένας μπορούσε να πει «όχι, ευχαριστώ». Και κάτι άλλο: ακόμα κι όταν κάποιος είναι καλύτερος σε όλα, όπως ο Παρασκευάς στο σχοινί και στο κατάρτι, αξίζει να κάνει αυτό στο οποίο είναι πολύ πιο καλός και να αφήσει το άλλο στον φίλο του. Έτσι τελειώνουν όλοι πιο γρήγορα.

Την επόμενη φορά που θα μοιραστείς μια δουλειά με έναν φίλο ή θα ανταλλάξεις κάτι στο διάλειμμα, θυμήσου τον Ροβινσώνα, τον Παρασκευά και τον Ζαχαρία: μαζί, ο καθένας έχει περισσότερα!

Για τους μεγάλους: πηγές και περισσότερη μελέτη

ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΣΕΛΙΔΑ

- **Σελίδα 1, «Ένα πανί στον ορίζοντα»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §1
- **Σελίδα 2, «Η μέρα του Ροβινσώνα»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §6
- **Σελίδα 3, «Η μέρα του Παρασκευά»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §6
- **Σελίδα 4, «Ο Ζαχαρίας μετράει»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §1 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §6
- **Σελίδα 5, «Ο καθένας σε αυτό που ξέρει»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §6
- **Σελίδα 6, «Η μεγάλη ανταλλαγή»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 2, §2 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §6
- **Σελίδα 7, «Όχι, ευχαριστώ!»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 2, §2 · Murray N. Rothbard, «Τί έχει Κάνει η Κυβέρνηση στα Χρήματά μας;», κεφ. 1, §1
- **Σελίδα 8, «Καλύτερος και στα δύο»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §7 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §8
- **Σελίδα 9, «Το καινούργιο κατάρτι»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §7 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §8 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §9
- **Σελίδα 10, «Ελεύθερος να φύγει»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 2, §1 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 2, §2
- **Σελίδα 11, «Ο ένας μαθαίνει από τον άλλον»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §14

- **Σελίδα 12, «Γιορτή με το φεγγάρι»:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §10 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §11
- **Το δίδαγμα:** Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §6 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §7 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3, §9 · Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 2, §2

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΜΕΛΕΤΗ

- Murray N. Rothbard, «Άνθρωπος, Οικονομία και Κράτος», κεφ. 2, ενότητα 3: γιατί δύο άνθρωποι που είναι καλοί σε διαφορετικά πράγματα έχουν και οι δύο περισσότερα όταν ο καθένας κάνει αυτό που ξέρει καλύτερα και μετά ανταλλάσσουν, ακόμα κι όταν ο ένας είναι καλύτερος σε όλα (§7–9).
- Murray N. Rothbard, «Τί έχει Κάνει η Κυβέρνηση στα Χρήματά μας;», κεφ. 1: ο Κρούσος και ο Παρασκευάς ανταλλάσσουν ψάρια με ξύλα, και κάθε ανταλλαγή γίνεται επειδή και οι δύο περιμένουν να ωφεληθούν.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Οι εικόνες είναι εικονογραφήσεις για παιδιά και η ιστορία είναι φανταστική. Ο Ροβινσώνας και ο Παρασκευάς είναι εμπνευσμένοι από τους ήρωες του Daniel Defoe (1719)· ο Ζαχαρίας είναι επινοημένος. Στο μυθιστόρημα, ο Ροβινσώνας δίνει στον Παρασκευά το όνομά του και τον κάνει υπηρέτη του. Εδώ τους φανταστήκαμε αλλιώς: ο Παρασκευάς έχει το δικό του όνομα, το δικό του κανό και τις δικές του ικανότητες, και οι δύο είναι ίσοι, φίλοι που δουλεύουν μαζί και ανταλλάσσουν ελεύθερα. Το παράδειγμα του Ροβινσώνα και του Παρασκευά το χρησιμοποιούν συχνά οι οικονομολόγοι της Αυστριακής Σχολής. Οι αριθμοί των ψαριών και των καρύδων είναι δικοί μας, για να μετρούν εύκολα τα παιδιά.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Από την ενότητα «Για παιδιά» του praxeologos.net.

praxeologos.net